

Cursul 5

Conform învățăturilor lui Geshe Michael,
traducere a conferințelor Lamei Dvora Tzvieli

Lecția 4

Partea A

Al patrulea capitol din Abhidharmakosha este plin de liste și clasificări a diverselor aspecte ale karmei. În acest curs veți primi doar o parte din aceste liste, numai pe acelea care sunt relevante în viața noastră și a căror scop este de a fi aplicate imediat în lumea samsarică.

Cartea Abhidharmakosha cât și comentariile asupra ei sunt foarte greu de înțeles. Spre marele nostru noroc, maestrul Je Tsongkapa a strâns învățăturile expuse în sutrele lui Buddha și în vechile manuscrise, și le-a pus sub o formă clară și accesibilă în Lam Rim Chemo. Vom trece la Je Tsongkapa puțin mai târziu.

În această lecție vom discuta despre **rezultatele (consecințele) karmice**. Prima clasificare a karmei peste care vom trece, va fi

Clasificarea karmei în funcție de termenul de timp în care vom experimenta rezultatele karmice

Karma este împărțită în trei tipuri, și anume,

1. Karma ale cărei rezultate le vom vedea în această viață.

TONG – GYUR GYI LE
(mthong chos myong 'gyur gyi las)

Acest tip de karma este destul de rară. Puține rezultate vom putea vedea în această viață, și de aceea se spune că dacă vrem să vedem rezultate, karmele vor trebui să fie extrem de intense, adică karma va trebui să fie executată cu o forță extraordinară.

Nu putem trece mai departe fără a nu ne referi la Tantra. Ideea în Tantra este de a lua calea Mahayana și de a o face suficient de puternică astfel încât să dea deja rezultate în această viață.

Deci, toată ideea în tantra se bazează pe modul în care trebuie efectuate cele mai intense karme, pentru a avea șansa să experimentăm rezultatele lor, chiar în această viață. Ne vom întoarce la acest tip de karma puțin mai târziu.

2. Karma ale cărei rezultate le vom vedea în viața imediat următoare.

KYENE NYONG-GYUR GYI LE
(skyes nas myong 'gyur gyi las)

Al doilea tip de karma este cea a cărei rezultate le vom vedea în viața imediat următoare. Trebuie să menționez că nu ne referim aici la Bardo, adică la lumea tranzitorie dintre această viață și următoarea. Conform budismului, după ce omul moare, el se naște și moare în Bardo, adică el va exista o perioadă scurtă de timp în această lume, după care se va reîncarna în viața următoare. Deci atunci când spunem viața viitoare nu ne referim la Bardo.

3. Karma ale cărei rezultate le vom vedea în viețile de după viața imediat următoare.

LEN-DRANG SHEN-LA NYONG - GYUR GYI LE
(lan grangs gzhan la myong 'gyur gyi las)

Trebuie să subliniem faptul că aceste lucruri nu le putem ști sau vedea, pentru că nu am ajuns încă la un nivel atât de profund de înțelegere al dharmei, de aceea trebuie să ne bazăm pe Buddha. Această cunoaștere ține de o realitate care este ascunsă de noi, tainică. Chiar și cel care a ajuns la nivele destul de înalte, nu poate să vadă toate acestea.

Multora dintre noi, le este greu să creadă în ceva ce nu pot vedea, de aceea este nevoie de cineva pe care să ne sprijinim. Toată concepția budistă este construită pe continuitatea existenței noastre, continuitate care depinde de karma pe care am acumulat-o, iar aceste lucruri sunt exact cele pe care nu le putem vedea.

Pentru a putea da crezare spuselor lui Buddha, va trebui mai întâi să verificăm dacă el este cu adevărat o autoritate pe care ne putem baza.

Acest lucru îl putem face cu ajutorul logicii noastre, până când vom fi convinși că Buddha într-adevăr știe bine ceea ce spune și că nu are nici cel mai mic interes să ascundă adevărul.

Cursul nr. 4 se ocupă de logica budistă.

În continuare vom trece pe scurt asupra a...

(...vezi pagina următoare...)

Trei moduri de examinare a veridicității spuselor lui Buddha sau a oricărui învățător

1. Primul examen este de a compara spusele învățătorului cu experiența noastră de viață, adică vom verifica dacă există ceva în experiența noastră de viață care să contrazică ceea ce ni se spune.

De exemplu: dacă cineva vine și îmi spune că soarele este albastru, din capul locului nu-l voi crede, pentru că din experiența mea directă eu îl văd că nu este albastru. Deci, în mod firesc reacția mea va fi de a elimina lucrurile care mi se spun pentru că ele vin în contradicție cu experiența mea directă de viață.

2. Al doilea examen este de a verifica dacă lucrurile spuse de învățător sunt compatibile cu cele la care putem ajunge în mod logic.

De exemplu, dacă văd undeva fum, voi trage concluzia că acolo este un foc care arde. Dacă va veni cineva și îmi va spune că fumul vine din mintea mea, bineînțeles că logica mea îi va anula spusele, și asta pentru faptul că logica mea deductivă se bazează pe experiența de viață. Deci, chiar dacă nu văd focul în mod direct, pot, în mod sigur să trag concluzia că acolo unde este fum este și foc. Dacă cineva îmi va spune că nu există foc, voi tinde să nu-l cred.

Deci primul examen constă în a verifica cum se potrivesc lucrurile care mi se spun în funcție de **experiența mea de viață**, iar al doilea, cum se potrivesc lucrurile în funcție de **logica mea**.

Până acum am acoperit două verificări:

- a. Verificarea lucrurilor pe care le pot vedea eu însumi și apoi le compar cu spusele celui ce-mi vorbește despre ele.
- b. Verificarea lucrurilor pe care nu le pot vedea, dar pe care le pot experimenta în mod indirect, folosindu-mă de propria mea logică și comparând apoi cu ceea ce mi se spune.

Examenul al treilea se folosește în cazul în care există lucruri pe care nu le pot vedea și nici nu pot ajunge la ele prin logică, cum ar fi de exemplu legile karmice.

3. Al treilea examen este de a verifica consecvența spuselor învățătorului.

Oare ceea ce mi-a spus profesorul acum, este în contradicție cu ceea ce mi-a spus în trecut? Este oare el consecvent în ceea ce îmi prezintă?

Budismul în permanentă ne încurajează să folosim aceste moduri de examinare și să punem întrebări, pentru că dacă nu vom întreba și nu ne vom convinge că sursa care ne învață este o sursă demnă de încredere, nu vom putea parcurge acest drum și nici nu vom putea vedea rezultate.

Bineînțeles că oamenii pot avea îndoieli cu privire la ceea ce li se spune, și putem vorbi de două tipuri de îndoieli:

- un tip de îndoială este cea care spune: “nu știu ce se întâmplă acolo, dar nici nu voi merge să mă lămuiesc”, tendința fiind de a renunța din capul locului.

Acest tip de îndoială tinde într-o direcție negativă, care nu ne servește în dharma.

- un alt tip de îndoială este cea care tinde într-o direcție pozitivă, care spune: “nu știu ce se întâmplă aici, nu înțeleg totul, dar voi continua să mă lămuiesc, voi continua să învăț, și voi continua să pun întrebări cu scopul de a-mi clarifica îndoielile pe care le am”.

Acest tip de îndoială este exact tipul pe care budismul îl încurajează, pentru că el joacă un rol important în evoluția noastră.

Concepția noastră convențională asupra lumii în care trăim, lumea samsarică nu cuprinde descrieri detaliate ale karmei, de aceea va trebui să ne bazăm pe Buddha.

Și tot ceea ce v-am spus despre examinările logice, ele nu ne pot ajuta să decodificăm legile karmice deoarece acestea sunt considerate ca fiind un adevăr ascuns.

Și ca să pot verifica corectitudinea acestor legi, mă voi folosi de logica mea pentru a verifica adevărul spuselor învățătorului.

Și cum fac asta? Mă voi uita la alte lucruri despre care el îmi vorbește și verific dacă se potrivesc experienței mele de viață. De exemplu: învățătorul îmi vorbește despre adevărul suferinței.

Acesta se potrivește în viața mea? Suferința pe care o văd în viață se potrivește cu descrierile lui Buddha? Buddha a descris cu toată atenția tipurile de suferință, intrând în orice arie a vieții noastre. Oare experiența mea concordă cu descrierile lui?

În concluzie vom verifica dacă învățătorul nostru este consecvent în ceea ce ne transmite, și dacă vom găsi că el este statornic, atunci îi vom acorda încredere în ceea ce spune și mai ales despre subiectele pe care nu le putem atinge deocamdată.

Noțiunea de “karma” în literatura budistă.

Noțiunea de karma, se referă la latura negativă a ei, cu toate că legile karmice pe care le vom descrie mai departe nu țin numai de partea negativă ci și de cea pozitivă. Dar în general numele de karma se referă la ceea ce noi numim karma impură, necurată. Atunci când karma este pură, scripturile folosesc alți termeni, și anume **virtute** sau **merit**. Deja nu se mai vorbește de karma.

Atunci când scrierile budiste se referă la karma, ele de fapt vorbesc de samsara, vorbesc de această calitate care se schimbă în permanență, care urcă și coboară.

Doresc să vă spun că atunci când ne referim la karma faptelor pe care le facem în gând, vorbă și acțiune, ne referim la faptul că fiecare acțiune plantează o sămânță. Pentru ca sămânța să germineze și apoi să dea roade sunt necesare **condiții de sprijin**, cum ar fi sol fertil, soare, umiditatea necesară. Aceasta este analogia care se folosește în karma.

Întotdeauna este nevoie de o **cauză principală**, aceasta fiind sămânța depusă ca rezultat a ceea ce am făcut, și de **condițiile de sprijin**.

Cele patru tipuri de karma care trebuie să rodească.

Înainte de a intra în detalii, se pune întrebarea dacă celelalte tipuri de karma care nu sunt cuprinse în lista pe care am să o prezint în continuare, nu „dau roade”, adică semințele lor dispar? Nu, Buddha afirmă că semințele karmice nu vor dispărea niciodată, dar pot exista circumstanțe ca ele să nu fie fertile, să nu dea roade. În continuare vom denumi tipurile de karma care vor da cu siguranță roade.

1. Fapta comisă cu emoție sau cu intenție foarte puternică.

Primul tip este fapta comisă cu o **emoție foarte puternică** sau cu **intenție foarte puternică** sau dintr-o **motivație intensă**.

Shuk drak po

Shuk = forță

Drakpo = feroce, puternică, înverșunare

Un exemplu al acestui tip de faptă este cea făcută cu multă ură.

Amprenta pe bandă de înregistrare karmică, pe care o lasă omorul săvârșit din ură imensă este atât de puternică încât ea va trebui să dea roade. Efectele ei vor fi suferințe mari în viitor. Aceasta este latura negativă.

Din punct de vedere pozitiv, un act efectuat dintr-o imensă iubire față de Lama, dintr-un adânc devotament față de Lama, va trebui să dea roade chiar în această viață. De aceea, o mare parte din practica spirituală se bazează pe consolidarea relațiilor cu cel care ne învață și dezvoltarea iubirii față de el. Acesta este modul care face ca lucrurile să devină mult mai puternice.

În această categorie putem să introducem și acțiunile făcute dintr-o ignoranță crasă, adică făcute dintr-o concepție a lumii care spune: „nimic nu contează, pot să fac ceea ce vreau, nu există reguli de moralitate, nu există karma, nu există vacuitate, toate astea sunt numai prostii”. Astfel de acte vor avea de asemenea consecințe dure – și ele vor trebui să rodească.

2. Fapta comisă față de un obiect sfânt.

Al doilea tip este:

Yunten gyi shi

Yonten = calitate personală bună sau realizare spirituală sau virtute.

Gyi = cuvânt de legătură

Shi = bază

Deci **bază a calităților spirituale.**

Acest lucru se referă la cele trei diamante (giuvaieruri), adică Buddha, Dharma și Sangha.

Aceste trei obiecte sunt considerate ca fiind extrem de importante pe scala binelui, a binefacerii. De aceea karma efectuată față de acestea va trebui să rodească.

Întrebarea este: care este motivul pentru care aceste trei diamante, Buddha, Dharma și Sangha sunt atât de înalte?

- **Buddha** este exemplul unei persoane care a ajuns la înțelepciunea profundă, a realizat calea și a ajuns la iluminare.
- **Dharma** este înțelepciunea, este împlinirea, realizarea, este calea.
- **Sangha** se referă la toți cei care au perceput vacuitatea în mod direct, la cei care sunt Arya, persoane care sunt considerate ființe superioare, datorită faptului că au practicat calea într-o asemenea măsură, încât ne pot ajuta și îndruma pe calea noastră.

Deoarece cele trei obiecte ne ajută să ne apropiem de iluminare, karma acumulată prin acțiunile noastre față de ele este foarte puternică.

Orice lucru, învățătură, persoană care ne apropie de iluminare este cel mai important obiect din punct de vedere al acțiunii karmice, iar acțiunea făcută în raport cu un astfel de obiect este cea mai intensă.

Și de ce așa? Deoarece cu cât ne vom apropia mai mult de iluminare, abilitatea noastră de a-i ajuta pe ceilalți va crește foarte rapid. Pe măsură ce progresăm pe un drum spiritual, acțiunile noastre vor avea un impact cu mult mai mare asupra lumii.

Datorită bunătății inimii noastre, vom putea influența oamenii, iar înțelepciunea și iubirea noastră va crește din ce în ce mai mult. În acest fel vom putea ajunge la un număr mult mai mare de oameni pentru a-i scoate din suferință.

De aceea orice lucru care sprijină progresul spre iluminare, este obiectul cel mai înalt față de care va trebui să acționăm. Acesta este motivul pentru care karmele acumulate sunt atât de intense.

3. Fapta comisă în repetate rânduri (de nenumărate ori).

Al treilea tip de karma care rodește este:

Gyun chak su

Tot aceste cuvinte împreună înseamnă **iar și iar**, având sensul de **fapta pe care o comitem în repetate rânduri.**

Dacă ne comportăm la fel de nenumărate ori, în fiecare zi sau destul de des, obiceiul nostru va lăsa o amprentă puternică pe banda de înregistrare karmică, și de aceea ea va rodi repede.

Motivul pentru care se pune atât de mult accent pe ceea ce facem în această viață, este că, desigur, cu cât ne vom obișnui mai mult de a face același lucruri, de a gândi și de a vorbi, cu atât mai mult există șansa ca ele să dea mai repede roade și să ne influențeze viața următoare.

Și dacă fapta va fi comisă și cu intenție puternică, efectul ei îl vom resimți chiar în această viață.

De aceea învățătura despre karma este atât de importantă:

- ne obișnuiește cu lucrurile, care ne servesc pentru a ieși din suferință
- și invers: ne deșădăcinează obiceiurile care ne provoacă suferință.

Dacă vă întrebați dacă aveți un astfel de obicei, faptul că ne aflăm în lumea dorințelor demonstrează că fiecare dintre noi are cel puțin un obicei. Deci, avem ce munci în acest domeniu.

Avem obiceiuri care ne fac să ne naștem într-o lume plină de suferință, într-o lume în care va trebui să ne despărțim de tot ceea ce avem, într-o lume în care suntem constrânși să îmbătrânim, să ne îmbolnăvim și să murim, și asta pentru că avem **Gyun chak su**, obiceiuri care nu sunt corecte și care nu funcționează.

4. Uciderea părinților.

Ultimul tip de karma este:

Pa Ma Sopa

Pa = tatăl

Ma = mama

Sopa = a ucide, a omorî

Deci **a omorî părinții**.

Uciderea părinților este o faptă atât de grea încât ea va trebui să dea roade. Este practic imposibil să fugi de rezultatele ei.

Când spunem “va trebui să dea roade”, nu ne referim la faptul că va da roade în această viață, ci la faptul că actul de omor va da roade în viața imediat următoare; cel care a comis crima după moartea lui va merge direct în infern.

Omorul din milă.

În Abhidharmakosha, scrie explicit că în situația în care vrem să ne ajutăm părinții să nu mai sufere, **fapta de a le lua viața este atât de grea încât vom fi nevoiți să suferim de pe urmele ei, și să nu mai vorbim de faptul că nu ne este deloc clar dacă le oprim suferința cu adevărat.**

Și motivul este că nu putem vedea, nu putem ști ce se întâmplă în partea cealaltă.

Din dorința de a ajuta, de a grăbi moartea cuiva datorită imensei lui suferințe, putem cădea foarte ușor în capcană.

Lama Dvora povestește despre mama ei care se afla în comă la reanimare, legată de aparatele de respirație artificială. Văzând suferința mamei, se gândea cum să o ajute să nu mai sufere și credea că dacă ar decupla-o de la aparate, nu ar mai suferi.

Lama povestește că a rugat medicul să o deconecteze pe mama ei de la aparate, dar spre norocul ei acesta a refuzat-o. În acele momente, Lama Dvora spune că a fost foarte supărată pe medic, dar că și-a dat seama ce karmă grea ar fi acumulat.

Dorința noastră de a ajuta în aceste situații se bazează pe ignoranță, deoarece credem că dacă cel suferind va muri, durerile lui vor dispărea; în mod firesc facem distincție între corpul fizic care devine inert, și mintea care nu mai funcționează.

Nu avem nici cea mai mică idee despre ceea ce se întâmplă cu mintea după aceea. Tot ceea ce vedem este că organismul fizic încetează orice activitate, este tot ceea ce putem să măsurăm cu aparatele.

Nu avem cum să știm încotro pleacă mintea. Iar noi în loc să spunem: „nu știu unde se duce mintea”, spunem: „dacă nu văd înseamnă că în mod sigur mintea a încetat să mai funcționeze”.

Acest mod de gândire este total greșit. Nu avem nici o certitudine. Conform budismului, este foarte probabil ca ei să sufere cu mult mai mult în locurile unde se duc, de aceea este de datoria noastră să nu-i grăbim într-acolo.

Se pune întrebarea de ce karma de a ucide părinții este cu mult mai grea decât karma de a ucide o persoană oarecare?

Răspunsul este că părinții noștri ne-au dăruit acest corp. Fără de el nu avem nici o cale de a ajunge la iluminare. Pentru cel care intră în Tantra, corpul este o unealtă foarte importantă pentru a ajunge la iluminare. El, în sine nu este important pentru că îmbătrânește și moare, dar datorită faptului că numai prin el se poate ajunge la iluminare, este de o mare valoare.

De aceea părinții, din punct de vedere karmic sunt obiecte esențiale, și la bine și la rău. Deci, karma de a face rău părinților este foarte grea, și invers: îngrijirea, asigurarea bunăstării și fericirii lor acumulează karma extrem de bună.

În cazul în care dorim să ușurăm durerile celui suferind, putem să-i oferim medicamente pentru ameliorarea și scăderea intensității lor, dar în nici un caz, nu ne grăbim să îi punem capăt vieții lui. Este foarte clar că a lua cuiwa viața ne va aduce mari suferințe și necazuri în viitor, și mai mult, nu avem nici o idee dacă fapta noastră le va opri suferința.

Chiar și în situația în care cel suferind cere să-l ajutăm să moară mai repede, vom face tot posibilul să-i ușurăm durerile, dar sub nici o formă nu vom accepta să-i întrerupem viața.

În scrierile budiste scrie că dacă cineva reușește să neutralizeze energiile acumulate după un act de omor al unuia dintre părinți, el va trebui să meargă după moartea lui în infern, chiar și numai pentru o clipă, deoarece karma trebuie să rodească. Chiar dacă se purifică karma, dar datorită gravității faptei de a omorî părinții, ea va trebui să dea rezultate chiar și într-o formă ușoară.

Cursul 5

Conform învățăturilor lui Geshe Michael,
traducere a conferințelor Lamei Dvora Tzvieli

Lecția 4

Partea B

Doi factori care determină karma să rodească chiar în această viață.

1. Primul factor este:

Shing gyi kye par

Shing înseamnă *obiect*.

Kye par înseamnă *deosebit, distinctiv, ieșit din comun*.

La ce ne referim? Ne referim la importanța obiectului în karma. Dacă înainte am vorbit despre tipurile de karma care trebuie să rodească, vom vorbi acum despre factorul față de care acumulăm acest tip de karma.

Dacă obiectul este distinctiv, foarte puternic, karma acumulată nu numai că va trebui să rodească, ci va rodi chiar în această viață.

Mă întorc din nou la tantra. Ideea în tantra este de a lucra cu un obiect foarte puternic, astfel încât karma acumulată să rodească în această viață și astfel să ajungem la iluminare tot în această viață.

Care este acest obiect puternic? Cu cât obiectul este mai apropiat de iluminare cu atât este mai puternic. Lama este obiectul cel mai puternic. Dacă îl vom sprijini, ne vom îngriji de necesitățile lui, de bunăstarea lui, îl vom asculta, toate acestea vor face să acumulăm karmă extrem de puternică.

Acțiunile făcute în a sprijini dharma, în a crea condițiile necesare pentru a fi transmisă dharma, a preda dharma, a învăța, a medita, a face teme când Lama cere, a dona în scopul de a răspândi dharma, sunt și ele foarte intense.

Acțiunile față de Sangha, față de cei care sunt foarte avansați spiritual care pot să ajute mulți să ajungă la iluminare, și ele sunt foarte puternice din punct de vedere karmic.

În lectura cursului 5 (textul original), sunt descrise faptele a doi călugări care trăiau în aceeași comunitate și care la un moment dat a fost scindată. Unul dintre călugări care era foarte avansat în realizările lui spirituale și în înțelegerea dharmei depuse mari eforturi pentru a-i apropia pe oameni, reușind în cele din urmă să strângă legăturile dintre ei.

Al doilea călugăr, invidios pe reușita acestuia, începu să-l critice și îl porecli “femeia”. Dacă ne gândim la circumstanțele acestei povesti, adică vechea Indie, unde statutul social al femeii era inferior, ea nu putea învăța și nici nu putea avea acces la dharma, să dai cuiva porecla de femeie era extrem de jignitor.

Călugărul invidios, spunea în zeflema: “priviți femeia care apropie alte femei”, bătându-și joc și de ceilalți călugări din comunitate.

Se povestește că acest călugăr care i-a umilit pe ceilalți, a devenit femeie chiar în acea viață, după care s-a născut încă de 500 de ori ca femeie, adică într-o societate în care statutul femeilor era inferior.

Cum știm asta? Bineînțeles că toate aceste povești au fost spuse de Buddha. El a afirmat că acel călugăr care s-a reîncarnat de 500 de ori ca femeie a fost el însuși.

Scopul acestei povești este nu numai de a nu umili femeile, ci să ilustreze faptul că un act îndreptat împotriva cuiva care este avansat în dharma este foarte grav, iar consecințele lui vor apărea chiar în această viață.

Este foarte interesant faptul că schimbarea de sex apare de foarte multe ori în literatura budistă. Sunt relatate multe cazuri în care schimbarea sexului la oameni se petrece în mod spontan.

Pe cine vom ajuta mai întâi?

Acțiunea de a ajuta, poate fi evaluată în funcție de importanța obiectului pe care îl ajutăm

- este foarte bine să ajutăm un animal, dar este cu mult mai bine să fie ajutat un om.
- este mult mai puternic actul de a ajuta pe cei bolnavi sau nevoiași, decât pe cei care nu sunt.
- dacă ar trebui aleasă o persoană ca să-i dăruim ceva, acela care sprijină pe cât mai mulți să ajungă la iluminare este cu mult mai important din punct de vedere karmic decât oricare altul. Deci a acționa față de un Lama, față de dharma, este cu mult mai puternic.

2. Al doilea factor este:

Sampa kye par

Sampa = *gând*

Kye par înseamnă *deosebit, distinctiv, ieșit din comun*.

Acest factor se referă la faptul că motivația sau intenția care însoțește fapta trebuie să fie foarte puternică. Dacă înainte am discutat despre faptul că obiectul trebuie să fie deosebit, să fie puternic, acum vom vorbi despre motivația faptei.

Deci ca să vedem rezultatele faptei chiar în această viață, motivația care o însoțește trebuie să fie ieșită din comun.

Motivația, emoția și credința.

Din nou revenim la faptul că cei doi factori joacă un rol foarte important în tantra.

În tantra, cu cât fapta este făcută dintr-o credință puternică, cu intenție serioasă, rezultatele ei vor fi mult mai intense. Este foarte important să ne folosim de toate instrumentele logice pentru a elimina orice îndoială, pentru a nu interfera cu credința noastră.

Ceea ce este important în tantra este să se ajungă la o stare de credință sinceră și adevărată. În cazul în care ceva ne împiedică să ajungem acolo, este de datoria noastră să clarificăm lucrurile și să eliminăm piedicile, pentru că altfel nu vom putea vedea rezultate.

Tot în lectura cursului 5 (textul original) se află povestea unui eunuc. În acele vremuri se știe că regii aveau în curtea regală eunuci care păzeau haremurile.

Se povestește că într-o zi un eunuc văzu pe cineva mânănd o cireadă de 500 de tauri. Eunucul îl întrebă pe stăpân încotro mâna cireada iar acesta îi răspunse că duce taurii la castrat.

Eunucul cunoscând durerea prin care trece o ființă când este castrată și având multă milă și compasiune pentru toată turma de tauri care stătea în fața lui, scoase toți banii pe care îi avea și cumpără toată cireada, pentru a împiedica suferința castrării prin care ar fi trebuit să treacă taurii.

Povestea spune cum că, urmare a intenției sale puternice cu care a acționat, i-a apărut organul sexual chiar în acea viață.

Sunt multe astfel de povești. Geshe hla povestește că tatăl lui fusese un pasionat vânător și pescar. În fiecare vară mergea înflăcărat să vâneze și să pescuiască. La sfârșitul vieții sale, se îmbolnăvi de cancer, trecând prin diverse operații.

Geshe hla spune că a văzut corpul tatălui său, tăiat de sus până jos așa cum se taie un pește pe toată lungimea lui. Geshe hla ne-a spus că intensitatea emoției cu care participa la vânătoare și la pescuit, în a lua viața altei ființe, a dat roade încă în viața lui.

Deci factorii care determină karma să dea roade chiar în această viață sunt:

- 1. forța obiectului**
- 2. forța intenției.**

Vom trece acum la următoarea listă și anume:

Cele patru tipuri de obiecte puternice

Rămânem în aceeași categorie a karmei care rodește chiar în această viață.

Am vorbit mai înainte de cele trei diamante, care sunt obiecte puternice: Buddha, Dharma și Sangha, iar acum vom trece peste încă alte patru obiecte.

Adevărul este că șansa de a le întâlni nu este prea mare, dar pentru ca materia să fie completă le vom preda în continuare. Toate cele patru obiecte sunt cazuri de persoane care au ieșit din meditație profundă, meditație cu care au ajuns la realizări spirituale foarte înalte.

1. Primul exemplu este **a unei persoane care tocmai a ieșit din meditația de încetare, adică anumite forțe karmice din viața lui încetează complet**. Acest tip de meditație este foarte apropiat de Nirvana.

Când un astfel de om iese din meditație, el este ca un prunc din punct de vedere spiritual. Cel ce se află la acest nivel este extrem de vulnerabil și de sensibil, dar în același timp puterea lui este imensă datorită realizării lui spirituale.

Primele clipe care însoțesc marea realizare spirituală sunt extrem de importante din punct de vedere karmic atât pentru cel ajuns la această realizare cât și pentru cei care îl sprijină.

Deci a sprijini o astfel de persoană este o karmă foarte puternică. Și invers, răul făcut unei astfel de persoane este o karmă negativă.

2. Al doilea exemplu este **al unei persoane care a ieșit din meditația asupra iubirii necondiționate**.

Acest lucru nu este Bodhicitta, deoarece în școala Abhidharma nu se vorbește de ea. Această școală vorbește despre iubirea necondiționată, despre Brahmavihara iubirii sau Metta.

Brahmavihara înseamnă cele patru stări divine sau cele patru virtuți.

- Metta** = iubirea
- Karuna** = compasiunea
- Mudita** = empatia
- Uppekha** = comportament egal

Cel ce iese dintr-o astfel de meditație în care aproape că mintea a încetat, reprezintă un obiect înalt. Dacă aveți ocazia să fiți aproape de o asemenea persoană, sprijiniți-l cât puteți.

3. Al treilea exemplu este **al unei persoane care percepe pentru prima oară vacuitatea**.

Din nou spunem că sprijinul acestuia acumulează o karmă foarte puternică.

4. Al patrulea exemplu este **al unei persoane care a ieșit dintr-o meditație la care a ajuns la nivelul de Arhat / Arhant**.

Adică a ajuns la nivelul în care și-a eliminat orice afecțiune mentală din curentul lui de conștiință. Ce înseamnă afecțiune mentală? **Afecțiunea mentală este un factor mental ce perturbă liniștea sufletească**.

Câți se află la aceste stadii de dezvoltare spirituală? Foarte puțini.

Cum putem ști la ce nivel se află în meditație cel care meditează lângă noi? Adevărul este că nu știm, de aceea va trebui să ne purtăm cu mult respect față de toți și să le acordăm tot sprijinul necesar.

Cele trei (tipuri de) rezultate karmice.

Vom trece acum de la Abhidharmakosha la Je Tsongkapa. Je Tsongkapa a scris lucrarea **Lam Rim Chenmo** adică **Marea expunere a etapelor pe calea spre iluminare**.

În cursul 1 am trecut peste o parte a lui.

Și acum revenim din nou la ea. Tot ceea ce a scris Je Tsongkapa a fost compilat de la Buddha, adică nu el a inventat ceea ce a scris, ci doar a prelucrat informația și a pus-o sub o formă accesibilă nouă.

Cele trei (tipuri de, factori) rezultate sunt: **Nam min, Gyun thun și Dak dre**.

1. Severitatea rezultatului corespunde gravității actului

Primul (tip de) rezultat (factor) este:

Nam min

Ceea ce înseamnă **rodire** sau **rezultat karmic**.

Am discutat în această lecție despre **când** se petrece rodirea și **ce o determină** să rodească. Je Tsongkapa se referă la acest aspect al karmei puțin diferit.

El nu ne vorbește despre **când** și **dacă** rodește karma, ci despre **cum** rodește ea.

El prezintă modul în care rodește karma referindu-se la fiecare din cele zece fapte rele: omorul, furtul, comportamentul sexual inadecvat și așa mai departe.

Clasificarea în funcție de intensitatea intenției:

- dacă actul a fost făcut cu intenție puternică, cum ar fi omorul din ură, efectul lui va fi coborârea în infern în viața următoare.
- dacă actul a fost făcut la un nivel mediu emoțional, efectul lui va fi nașterea în lumea spiritelor flămânde.
- și dacă actul a fost făcut cu o intenție minoră sau fără intenție, efectul va fi nașterea în lumea animală.

Clasificarea în funcție de importanța obiectului

Despre importanța obiectului am discutat mai înainte. A omorî o insectă este o faptă rea, dar și mai grea este omuciderea. De ce omuciderea este foarte gravă din punct de vedere karmic? Pentru că omul este cu mult mai aproape de iluminare.

Șansa unei furnici să ajungă la iluminare în această viață este cu mult mai mică. Ea va trebui să treacă mai întâi prin multe alte vieți. Omul are cu mult mai multe mijloace care îi permit să ajungă la iluminare, de aceea cu cât ne apropiem mai mult spre iluminare, cu atât rezultatul este mai grav.

2. Calitatea rezultatului corespunde calității actului

Al doilea (tip de) rezultat (factor) este:

Gyun thun

Gyun thun înseamnă **similitudine**.

Je Tsongkapa ne vorbește despre similitudinea dintre faptă și rezultat, mai bine zis asemănarea dintre calitatea faptei și calitatea rezultatului. Sunt aici două componente – **Nyong wa** (experiențe similare, rodire similară personală) și **Je pa** (obicei similar, tendința de a face fapte similare)

De exemplu, dacă am făcut o faptă negativă, și spre norocul nostru nu am ajuns în infern sau în lumea spiritelor sau în lumea animalelor, și ne-am născut ca ființe omenești, purtăm în continuare energia negativă a faptei.

Deci rezultatul în viața noastră va fi conform faptei făcute. Deoarece lista corespondențelor se află în lectura cursului 5 (textul original, pagina 84-89), vom trece peste ea pe scurt.

1. De exemplu, dacă avem **karma omorului**, și am reușit să ne naștem ca oameni, rezultatul, mai târziu va fi o viață plină de boli, sau o viață scurtă, sau un trai în zone în care viața este mereu în pericol. (obicei - devii o persoană care găsește plăcere în a omorî și în restul situațiilor similare)

2. **Karma furtului** – dacă am furat în viața anterioară și am reușit să ne naștem ca oameni - efectul faptei va fi o viață plină de lipsuri, sau nu va fi niciodată suficient, sau o viață de sărăcie, ce deții este doar proprietate comună cu ceilalți. (obicei - devii o persoană care găsește plăcere în furt și în restul situațiilor similare)

3. **Karma comportamentului sexual inadecvat** – dacă am avut un comportament sexual inadecvat, și ne-am născut ca ființă umană – efectul lui va fi o viață în care vom avea probleme în a ne ține partenerul lângă noi, sau partenerul tinde să flirteze, sau este dorit de altele și cu greu îl putem păstra.

Există și un alt gen de rezultate karmice, cum ar fi: nu avem încredere în oamenii din jurul nostru sau nu ne putem baza pe ei, sau simțim că oamenii ne pot trăda sau în viața noastră există multă concurență și cu greu putem păstra ceea ce deținem. În concluzie efectul dominant este lipsa de loialitate și înșelarea încrederii. (obicei - devii o persoană care face din ce în ce mai ușor acest tip de comportament)

4. **Karma minciunii** – karma minciunii rodește prin faptul că oamenii nu cred când le spunem adevărul, adică nu au încredere în noi. Un alt efect al karmei minciunii este înșelăciunea, suntem înșelați. (obicei - devii o persoană care face din ce în ce mai ușor acest tip de comportament)

5. Karma vorbirii care dezbină – efectul ei este că oamenii din jurul nostru se luptă între ei sau se confruntă mereu sau au un caracter neplăcut. (obicei - devii o persoană care face din ce în ce mai ușor acest tip de comportament)

6. Karma vorbirii aspre sau dure – un efect personal pe care o are această karmă pentru noi este că auzim multe lucruri neplăcute, insulte, muștrări, reproșuri, înjurături, țipete. Avem mereu impresia că cei care ne vorbesc vor să ne provoace, să ne enerveze. (obicei - devii o persoană care face din ce în ce mai ușor acest tip de comportament)

7. Karma vorbirii inutile, fără sens - efectul ei este că oamenii nu sunt interesați să audă ceea ce vrem să le spunem, nu prețuiesc spusele noastre, asta din partea lor. În ceea ce ne privește pe noi, efectul karmei va fi nesiguranța de sine, vom fi nesiguri de ceea ce spunem, ești afectat printr-o lipsă de încredere. (obicei - devii o persoană care face din ce în ce mai ușor acest tip de comportament)

8. Karma râvnirii, a lăcomiei – în cazul în care nu ne naștem ca ființe umane, rezultatul acestei karme va fi nașterea în lumea spiritelor flămânde. Dacă ne-am născut ca oameni atunci vom fi dominați de dorințe, de poftă, de pasiuni. Avem o personalitate a cărui motiv dominant este multitudinea dorințelor, vrem una, vrem alta. Alergăm neîncetat după lucruri și niciodată nu suntem mulțumiți de ceea ce avem sau de ceea ce obținem. (obicei - devii o persoană care face din ce în ce mai ușor acest tip de comportament)

9. Karma de a te bucura de răul celuilalt și invidia – trăsătura generală a acestei karme este de a nu-l încuraja pe celălalt, de a nu-l susține, de a nu-i ura lucruri bune, și din contra ne bucurăm de răul altuia. Atunci când această karmă va rodi, ne vom trezi în situații în care nu vom fi ajutați sau nu se va găsi nimeni cine să ne ajute. Tendința noastră ori va fi să-i rănim pe ceilalți, sau să le facem rău, ori să fim noi înșine mereu loviți de ceilalți. (obicei - devii o persoană care face din ce în ce mai ușor acest tip de comportament)

10. Karma ignoranței, a concepției greșite – rezultatul aceste karme va fi și mai multă ignoranță, adică multă prostie, stupiditate. Avem tendința să fim evazivi, confuzi, vicleni, imprevizibili. (obicei - devii o persoană care face din ce în ce mai ușor acest tip de comportament)

Dacă vrem să vedem ce fel de karmă avem, ne vom uita la ceea ce se întâmplă în viața noastră, ceea ce întâlnim în viața noastră în funcție de lista pe care v-am expus-o, listă care nu este completă deoarece ne-am referit numai la cele zece fapte negative.

De fapt lista este cu mult mai lungă. Deci dacă sesizăm un fenomen ce ni se întâmplă, asemănător cu cel listat înseamnă că va trebui să ne purificăm de karma acumulată.

Deci primul factor a fost **severitatea rezultatului**, iar al doilea **calitatea rezultatului**. Vom trece la al treilea factor, tip de rezultat care este **Dak dre**.

3. Mediul înconjurător ca rezultat al karmei.

Je Tsongkapa ne spune că rezultatele karmelor pe care le-am acumulat nu le simțim numai personal ci ele afectează și mediului nostru înconjurător. Vom parcurge în continuare lista acestor rezultate karmice.

1. **mediul înconjurător ca rezultat al karmei omorului** este un mediu în care este lipsa de mâncare, există foamete, sau există mâncare dar care nu este hrănitore. Plantele de cultură nu cresc sau mâncarea este greu de digerat, sau ne face rău. Un mediu în care medicamentele nu au efect.

2. **mediul ca rezultat al karmei furtului** este unul în care totul este insuficient, plantațiile și culturile de plante de asemenea sunt insuficiente sau se strică, secetă, inundații. Deci un mediu în care orice lucru duce la lipsuri.

3. **mediul ca rezultat al karmei comportamentului sexual inadecvat** – este unul poluat, murdar, cu mirosuri de fecale și urină, noroi, praf, multă mizerie. Un mediu în care aerul sau apele sunt poluate, sunt invazii de insecte sau lucrurile sunt neplăcute, neestetice.

Dacă vedem aceste lucruri în viața noastră, în mediul în care trăim, sursa provenienței lor nu este numai comportamentul sexual inadecvat ci și infidelitatea sau lipsa de încredere care nu sunt legate neapărat de viața de familie. Deci sursa poate fi infidelitatea sau neîncrederea în general.

4. **mediul ca rezultat al karmei minciunii** este descris ca fiind unul în care oamenii nu cooperează unii cu alții, munca de echipă nu reușește niciodată, se ciondănesc mereu, se înșală reciproc, își bagă cuțite în spate, conduc la eșecul celuilalt. În general mediul este înfricoșător și plin de lucruri de care ne este frică.

5. **mediul ca rezultat al karmei vorbirii care dezbină** unul în care se trăiește foarte greu. Călătorești doar cu dificultate, sunt multe gropi, dealurile nu pot fi urcate, multe prăpăstii, multe obstacole pe drum și multă teamă, și pe unde mergi, mereu îți este frică, și sunt multe lucruri de care să-ți fie frică.

6. **mediul ca rezultat al karmei vorbirii aspre sau dure** – din nou zona în care trăim este plină de obstacole, cum ar fi trunchiuri de copaci căzuți, spini, pietre ascuțite, cioburi de sticlă. Toată zona este secetoasă, pustie, nu sunt râuri, lacuri, este uscăciune, pământul este uscat sau îmbibat de substanțe otrăvitoare, sau de săruri. Un mediu în care sunt călduri mari sau amenințător sau plin de lucruri înfricoșătoare.

7. mediul ca rezultat al karmei vorbirii inutile sau fără sens – este unul în care fructele nu rodesc sau nu rodesc la timp sau sunt frumoase pe dinafară și stricate pe dinăuntru, sau nu sunt gustoase, rădăcinile plantelor se usucă. Mediul poate fi unul fără parcuri sau locuri de odihnă sau locuri în care să te poți reface, locuri unde să te poți odihni, nu există parcuri, nu există poienițe, nici islazuri cu apă proaspătă, și există multe lucruri în jur de care te temi.

8. mediul ca rezultat al karmei râvnirii sau lăcomiei. Orice începem nu reușim să terminăm, tot ceea ce avem începe să se diminueze, nu avem niciodată prea mult, fiecare lucru bun care intră în posesia ta începe să se strice, puțin câte puțin. La fel și toate lucrurile din jurul tău, cu trecerea anotimpurilor, de la o lună la alta, pe zi ce trece...

9. mediul ca rezultat al karmei bucuriei de răul celălalt și invidiei – Lumea este în haos, epidemii, plină de răutate, conflicte, războaie, certuri între națiuni. Mediul poate fi periculos datorită animalelor de pradă, a șerpilor veninoși, a scorpionilor, a insectelor care înțepă sau datorită hoților sau bandiților sau a spiritelor rele. Și toate acestea se datorează numai invidiei noastre, a bucuriei de răul celuilalt sau că nu am dat suportul necesar celui care avea nevoie.

10. mediul ca rezultat al karmei ignoranței și a concepției greșite – a ne naște într-o lume în care singura noastră sursă de fericire este pe cale de dispariție, încet și sigur. Trăim într-o lume în care dharma se pierde încetul cu încetul. Aceasta este o profecție care apare în învățăturile budiste, se spune că suntem într-un punct în care dharma este în creștere temporară în vest, dar în general se vorbește de căderea ei. Trăim într-o lume în care oamenii au păreri greșite, care cred, de exemplu, că a fugi după lucruri materiale este suficient și este ceea ce le va aduce fericirea. Cu alte cuvinte o lume plină de concepții greșite, în care există sentimentul că nu știm încotro să ne îndreptăm, nu avem nici un sprijin, suntem expuși și vulnerabili.

Întrebarea este ce facem cu toate aceste informații? Cum ne pot ajuta?

Ne uităm la lucrurile din viața noastră și din jurul nostru și încercăm să identificăm pe acelea care nu funcționează, ne uităm pe lista și vedem la care dintre zece cazuri se potrivește.

De exemplu, dacă trăim într-un mediu bolnăvicios sau periculos, vom începe să fim atenți în a proteja viața sau de a ne îngriji să facem bine altuia. Această listă este foarte utilă pentru că ne direcționează exact spre acele locuri în care avem cel mai mult de purificat.